

**TAMMISALON LUONNONHOIDON TOTEUTUSSUUNNITELMA VUOSILLE
2011–2025**

**Helsingin kaupungin rakennusvirasto
Katu- ja puisto-osasto 2011**

Sisältö

1. Johdanto.....	2
2. nykytila	3
2.1. Kasvupaikat	4
2.2. Puusto.....	5
2.3. Luonnon monimuotoisuus, luonnonsuojelu ja virkistyskäyttö	7
2.4. Luonnonalueiden hoitoluokitus	8
3. tavoitteet.....	9
4. toteutus	10
5. liitteet.....	12
5.1 Kuvioluettelo.....	12
5.2 Hakkuutapaseloste	12
5.3 Hoitoluokat	12
5.4 Kasvupaikat.....	12
5.5 Pääpuulajit	12
5.6 Puuston ikä	12
5.7 Hoitotyöt.....	12

1. JOHDANTO

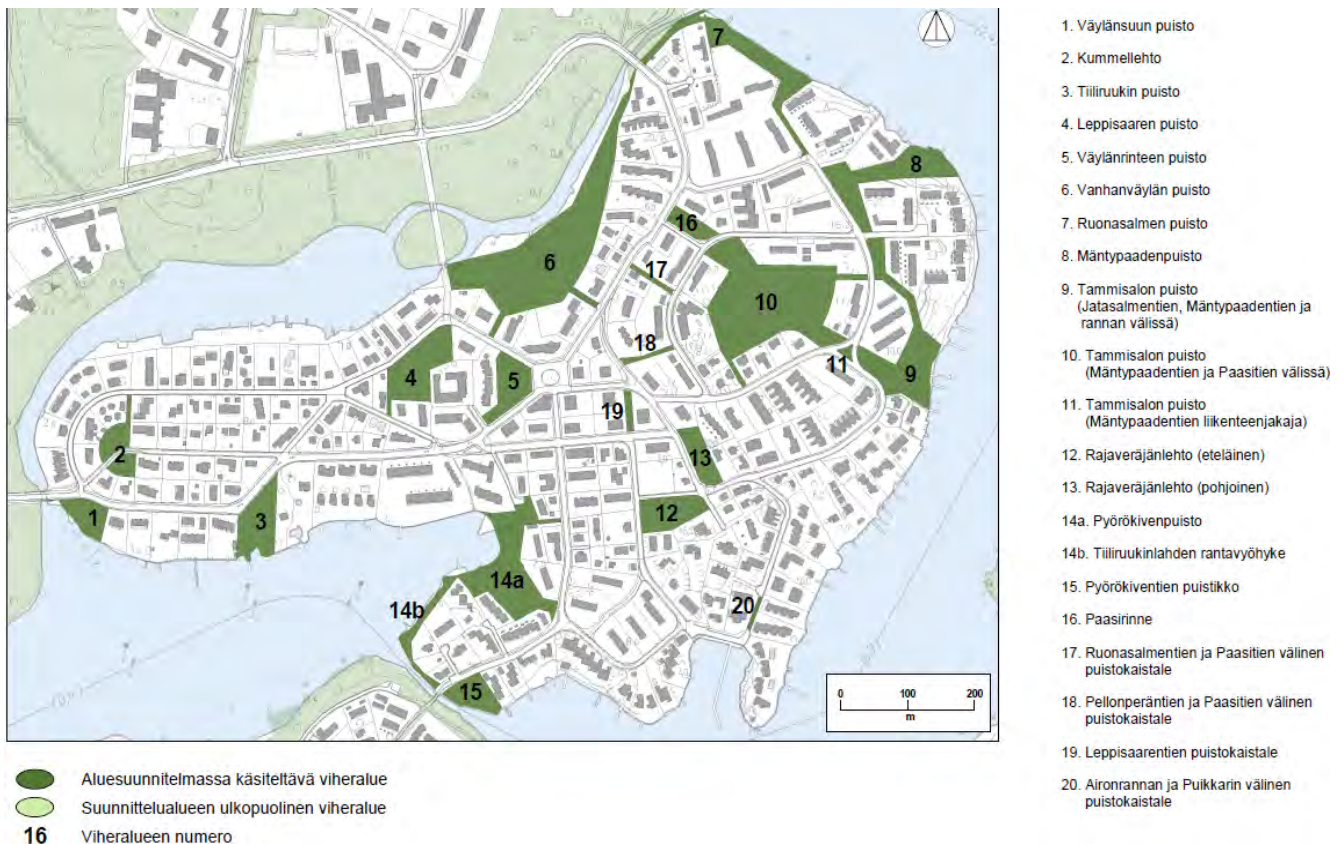
Helsingin metsien hoito toteutetaan luonnonhoitosuunnitelmien mukaan. Luonnonhoitosuunnitelma on yksityiskohtainen toteutussuunnitelma, jossa kuviokohtaiset ohjeet noudattavat niitä tavoitteita, jotka aluesuunnitelmassa on puistokohtaisesti määritelty. Tämä suunnitelma perustuu yleisten töiden lautakunnan hyväksymään Tammisalon aluesuunnitelmaan vuosille 2011–2025. Suunnittelun aikana on käyty vuorovaikutusta alueen asukkaiden ja muiden yhteistyötahojen kanssa. Saatua palautetta on käytetty hyväksi myös tätä luonnonhoitosuunnitelmaa laadittaessa.

Luonnonhoitosuunnitelma on laadittu rakennusviraston katu- ja puisto-osaston suunnittelutoimistossa. Projektia on johtanut metsäsuunnittelija Antti Siuruainen. Metsäalueiden perusinventointi tehtiin vuoden 2010 aikana. Ajantasaiset suunnitelmätiedot on tallennettu katu- ja puisto-osaston metsätietojärjestelmään. Tässä suunnitelmassa on tulostushetken kuviolistaus ja toimenpiteet suunnitelmakauden alkupuolelle.

Suunnittelualueen pinta-ala on noin kahdeksan hehtaaria, tästä metsäisiä alueita on noin kuusi hehtaaria ja kallioita, avoimia tai puoliavoimia niittymäisiä alueita on noin kaksi hehtaaria. Aluesuunnitelman tavoitteiden mukaisesti laaditaan kuviokohtainen luonnonhoitosuunnitelma vuonna 2012 aikana ja se laitetaan rakennusviraston Internet-sivuille <http://www.hkr.hel.fi>. Luonnonhoitosuunnitelman toimenpiteet tehdään valtaosin ensimmäisellä viisivuotisjaksolla vuosien 2012–2016 aikana. Kiireellisimmät luonnonhoitotyöt liittyvät yksittäisten vaarallisten puiden poistoon, tiheiden puustojen harventamiseen ja pienpuuston hoitoon.

2. NYKYTILA

Tammisalonsuunnittelualueelle leimaa antava tekijä on merellisyys. Meri rajaa aluetta joka puolelta ja luonnonhoidon alueet ovat pääosin merenrantavyöhykkeellä. Luonnonhoidon piirissä olevista rantametsistä pääosa on lähimetsää lukuun ottamatta eteläosan tervaleppävaltaisia arvometsäkuvioita (puisto 14a). Kaikkien viheralueiden yhteenlaskettu pinta-ala on noin 11 hehtaaria. Viheralueista luonnonhoidon alueita (metsiä, puistometsiä, kallioita, rantoja ja avoimia/puoliavoimia niittymäisiä alueita) on yhteensä 9,38 hehtaaria. Suunnittelualan luonnonalueet ovat pääosin erillään ja pienemmissä kokonaisuuksissa. Suunnittelualan eteläosassa on lisäksi metsäalue, joka lomittuu hoidettuun A-luokan viherpuistoon (puisto 14a).

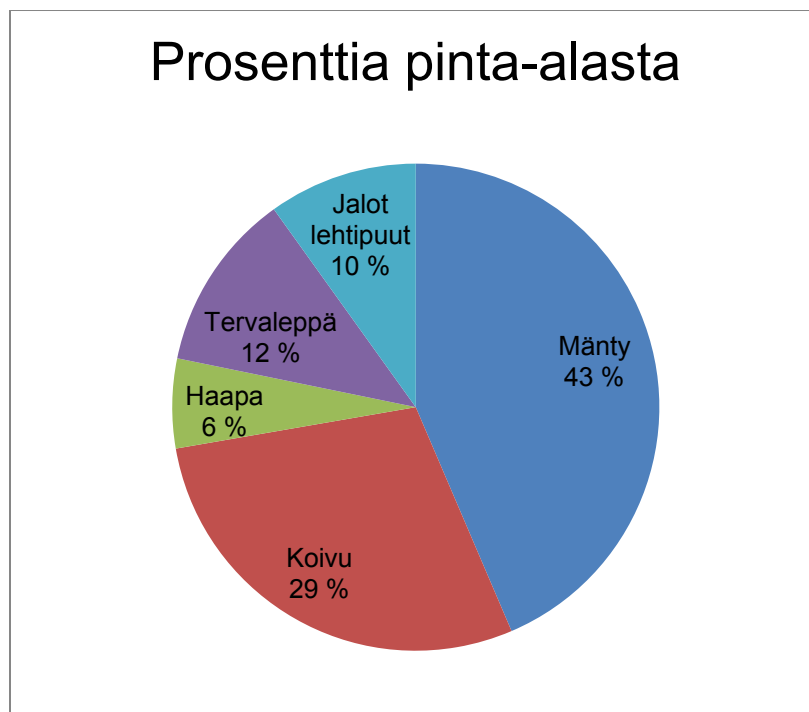

2.1. Kasvupaikat

Tammisalon maaperä on rehevää, yli puolet kasvupaikoista on rehevähköä tai rehevää kangasta. Kalliokkoja, teitä ja tontteja sekä muita luokittelemattomia maita on noin reilu viidennes luonnonhoidon pinta-alasta. Tuoreiden ja rehevien kasvupaikkojen suuri osuus on hyvä asia puuston elinvoimaisuuden kannalta, sillä kuivemmilla kasvupaikoilla etenkin kuusi kärsii kuivista kesistä. Lisäksi rehevät maaperät edistävät sekapuustoisuutta ja yleensäkin luonnon monipuolisuutta myös kenttä- ja pensaskerroksessa.

2.2. Puusto

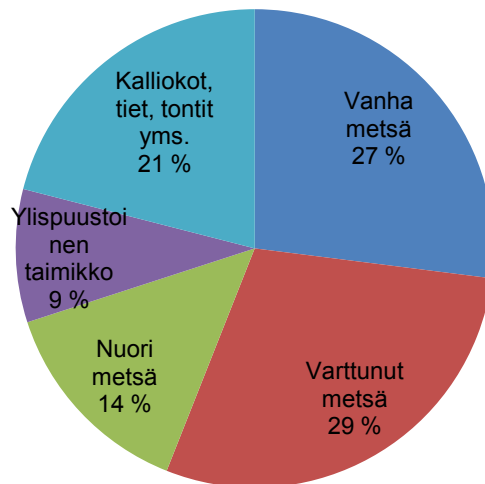
Luonnonalueiden pinta-alasta noin neljä viidesosaa on metsäistä tai ainakin osittain puustoista. Puusto muodostuu kaikkein rehevimmillä alueilla lehtimetsästä tai lehtipuuvaltaisesta sekametsästä. Muutamilla alueilla on vielä rehevöpohjaisia kuusivaltaisia alueita, mutta niissäkin pikkuhiljaa kuusten kunnon heiketessä lehtipuusto valtaa alaa. Mäntyvaltaisia ovat lähinnä kuivahkot, karummat ja kallioalueiden yhteyteen sijoittuvat metsiköt. Niissäkin on runsaasti koivua, haapaa ja nuorta sekalehtipuustoa männikön lomassa.

Jaloja lehtipuita esiintyy Tammisalonsuunnittelualueella runsaasti, sillä noin kymmenesosalla koko alueen puustosta pääpuulajina on joko vaahtera ja tammi tai jalava. Jalopuuvaltaiten kuvioiden pinta-ala on yhteensä vajaa hehtaari. Lisäksi jaloja lehtipuita on yksittäin tai erikokoisina ryhminä huomattavalla osalla suunnitelman kaikkien kuvioiden. Ilahduttavaa on alueen tervalepiköiden suhteellisen suuri osuus, joka johtuu pitkälti merenrantavyöhykkeiden laajasta pinta-alasta. Lisäksi kahdella kuviolla on runsas ja edustava pähkinäpensaskanta.

Luonnonhoidolla voidaan ohjata puulajisuhteita haluttuun suuntaan esimerkiksi suosimalla sekapuustoisuutta tai ottamalla esille halutut puulajit, esimerkiksi jalot lehtipuut tai pähkinäpensaat, muun lehtipuuvesakon joukosta.

Prosenttia pinta-alasta

Metsien ikärakenteesta voi nähdä, että varttuneita tai vanhoja metsiä on selkeästi enemmän kuin nuoria metsiä ja taimikoita. Tammisalon suunnittelualueella metsien elinvoimaisuus ja kestävyys on erittäin tärkeää, koska metsiköt ovat pienialaisia ja kapeita vyöhykkeitä rakenteiden ja teiden väleissä ja koko alue sijaitsee merituulien vaikutusalueella. Jos tällaiset metsiköt pääsevät rappeutumaan, eivätkä kestä tuulta, voivat aineelliset vahingot olla mittavia kovan puuskittaisen tuulen sattuessa.

2.3. Luonnon monimuotoisuus, luonnonsuojelu ja virkistyskäyttö

Tammisalonsuunnittelualue on maisemaltaan ja luonnoltaan vaihteleva, monialainen ja -lajinen. Alueen rantavyöhykkeen puistot toimivat ekologisenä käytävänä alueen sisäosiin yhdessä merenlahtien kanssa. Rantapuistoissa on lisäksi suurin osa alueen arvokkaista elinympäristöistä ja luontoarvoista, mutta myös suurin virkistyskäyttöpaine. Tämä ekologisten ja sosiaalisten arvojen yhteensovittaminen onkin yksi alueen haasteista metsänhoidon näkökulmasta.

Tammisalonsuunnittelualueella on neljä luontotietojärjestelmän (LTJ) eri arvokkuusasteiksi luokiteltavaa kasvillisuus-, eläimistö- ja linnustokohdetta. Ensimmäinen kohde on alueen etelä- ja itäosien rantavyöhykkeille rajautuva lepakkokohde. Toinen linnustokohde sijaitsee alueen itäosassa Porolahden rantavyöhykkeillä. Kohde on rehevä ruohikko- niittyalue, jossa viihtyy monenlainen vesi- ja pienlinnusto. Alueen kahdesta kasvillisuuskohteesta toinen on näyttävä pähkinäpensasesiintymä, joka on osin lehdossa ja osin kalloisemmalla alueella. Kohde sijaitsee Leppisaaren puistossa (4). Toinen on Pyörökivenpuistossa sijaitseva luhtainen tervaleppälehto (14a), joka on luokiteltu kohtalaisen arvokkaaksi kasvillisuus- ja kasvustokohteeksi. Luontotietojärjestelmän rajauksen sisällä olevilla kuvioilla huomioidaan aina kyseisen kohteen ekologiset, maisemalliset ja geologiset arvot kuvion rajauksia ja toimenpiteitä suunniteltaessa. LTJ-kohteelle tai sen läheisyydessä olevalle kuviolle merkitään lisäksi aina viite kyseisen kohteen tiedoista.

Erillisiksi kuvioiksi rajattuja luonnonarvokohteita, arvometsiä (C5) on neljä ja ne muodostavat yhteensä 1,24 hehtaaria eli melkein 16 prosenttia suunnittelualueen pinta-alasta. Nämä luonnonarvokohteet koostuvat pähkinäpensas- ja tervaleppälehdosta. Alueella on arvokohteiden lisäksi myös muita luontoalueita, muun muassa reheviä lehtipuuvaltaisia merenrantametsiä. Nämä alueet jäävät pääosin toimenpiteiden ulkopuolelle tai mahdolliset toimenpiteet ovat hyvin pienimuotoisia, lähinnä yksittäisten vaarallisten puiden poistoa.

Hoito voi myös liittyä luonnonarvojen kohentamiseen, kuten lehtokasvillisuuden ja jalo-
puuston kehittämiseen. Luonnon monimuotoisuuden ja maiseman yksityiskohtiin kiinnite-
tään huomiota kaikkialla muuallakin kuin ennalta todetuilla arvokohteilla, viime kädessä
vielä maastossa toimenpiteiden toteutuksen yhteydessä.

2.4. Luonnonalueiden hoitoluokitus

Luonnonmukaiset viheralueet luokitellaan muun muassa sijainnin, luonnonominaisuuksi-
en ja alueiden käyttötarkoitusten mukaan ylläpidon laatua ohjaaviin hoitoluokkiin. Alla
olevassa kuvassa on esitetty alueen hoitoluokat teemoittain ja sitä seuraaviin taulukoihin
on koottu yleinen hoitoluokitus ja sen kohdekohtainen luokitus Tammisaloon suunnittelu-
alueella.

B2 Käyttöniitty on säännöllisesti ylläpidetty avoin tai puoliavoin niitty, joka on koko pinta-
alaltaan ulkoilukäytössä. Sen kasvipeite muodostuu pääosin ruohovartisista luonnonkas-
veista. Niityllä voi kasvaa yksittäisiä puita ja pensaita sekä puu- ja pensasryhmiä.

B3 Maisemaniittyjä ja laidunalueita ylläpidetään avoimen maiseman säilyttämiseksi. Mai-
semaniityt ovat avoimia tai puoliavoimia viheralueita, joiden kasvipeite muodostuu pääosin
ruohovartisista luonnonkasveista. Maisemaniityillä voi kasvaa yksittäisiä puita ja pensaita
sekä puu- ja pensasryhmiä. Liikkuminen ohjataan käytäville tai niittypoluille. Kapeita mai-
semaniittyjä voivat olla myös kaistaleet, esimerkiksi tien pientareet.

B4 Avoimet alueet ja näkymät ovat avoimia tai puoliavoimia viheralueita esimerkiksi taaja-
man tuloväylien, teiden ja muiden väylien varrella. Hoitoluokkaan kuuluvat myös pienet
metsäaukeat, umpeutuneet pellot ja johtokatualueet alustat sekä avoimet näkymät kuten esi-
merkiksi näkymät näköalapaikoilla ja perinnemaisemassa. Näkymät avautuvat myös joki-
tai järvimaisemiin sekä merkittäviin luonto- ja maisemakohteisiin. Tähän luokkaan kuuluvat
alueet, joiden hoito on pelkkää säännöllistä vesakon poistoa.

B5 Arvoniityt ovat niittyjä, jotka määritellään tärkeiksi kulttuuriperinteen, maiseman tai
luonnon monimuotoisuuden kannalta tai ne ovat muuten asukkaille merkittäviä niittyjä. Ar-
voniitty niitetään tai raivataan vesoista ja niittojäte viedään pois. Hoito perustuu aina koh-
dekohtaiseen hoitosuunnitelmaan.

C1 Lähimetsän käyttö on päivittäistä ja maapohjan kulumisen usein voimakasta. Lähimet-
sän luontainen pohjakasvillisuus voi olla muuttunutta ja sinne voidaan rakentaa kulkuväyliä
ja polkuja sekä sijoittaa vähäisiä rakenteita ja istuinpenkkejä.

C1.1 Puistometsä on päivittäisessä runsaassa käytössä oleva, maapohjaltaan usein kulu-
nut puistomainen metsäalue, jonka kasvillisuus muodostuu pääosin luonnonkasveista.
Puistometsät sijaitsevat yleisimmin asuinalueiden keskellä tai muuten keskeisellä ulkoilun
ja virkistyskäytön painopistealueella. Puistometsää hoidetaan vuorovaikutuksessa asuk-
kaiden kanssa painottaen metsän elinvoimaisuutta, viihtyisyyttä, turvallisuutta ja maise-
maa. Liikkuminen on ohjattu käytäville ja kevyen liikenteen väylille.

C1.2 Lähivirkistysmetsä on päivittäisessä käytössä oleva, maapohjaltaan usein kulunut
metsäalue, jonka kasvillisuus muodostuu luonnonkasveista. Lähivirkistysmetsät sijaitsevat

yleisimmin asuinalueiden keskellä tai lähellä niitä. Lähimetsää hoidetaan vuorovaikutuksessa asukkaiden kanssa painottaen metsän elinvoimaisuutta, viihtyisyyttä, turvallisuutta, suoja-arvoja ja maisemaa. Liikkuminen on ohjattu käytäville ja metsäpoluille.

C2.1 Ulkoilumetsä on taajaman yhteydessä tai sen reuna-alueella sijaitseva laajempi metsäalue. Metsää hoidetaan painottaen puuston elinvoimaisuuden ohella virkistys-, monikäyttö-, maisema- ja luonnon monimuotoisuusarvoja. Ulkoilumetsissä on erilaisia alueen käyttöä palvelevia rakenteita sekä polku- ja latuverkkoja.

C3 Suojametsä suojaa liikenteen tai muun päästölähteen pienhiukkasilta, pölyltä ja osin melulta. Se on myös näkösuoja ja suojaa tuuli- ja lumihaitoilta. Suojametsien hoidossa painotetaan puuston ja muun kasvillisuuden elinvoimaisuutta, monikerroksisuutta ja peittävyyttä tavoitteena mahdollisimman hyvä suojavaikutus. Hoidossa huomioidaan myös maisema ja mahdollinen virkistyskäyttö. Mahdollinen suojametsissä liikkuminen on ohjattu käytäville ja metsäpoluille.

C5 Arvometsä on erityisen tärkeä ja arvokas kohde maiseman, kulttuurin, luonnon monimuotoisuusarvojen tai muiden piirteiden vuoksi. Arvometsää hoidetaan kohteen erityisarvojen ja ominaispiirteiden vaatimalla tavalla. Luonnon monimuotoisuuskohteiden kyseessä ollessa kohde jätetään usein hoitotoimien ulkopuolelle.

<u>Hoitoluokan koodi ja nimi</u>	<u>kuvioita</u>	<u>ha</u>	
B1 Maisemapelto	-	-	-
B2 Käyttöniitty	-	-	-
B3 Maisemaniitty	4	1,67	-
B4 Avoin alue, näkymä	-	-	-
B5 Arvoniitty		-	-
C1 Lähimetsä	17	4	
C1.1 Puistometsä	7	2,12	-
C1.2 Lähivirkistysmetsä	-	-	-
C2 Ulkoilu- ja virkistysmetsä	-	-	
C2.1 Ulkoilumetsä	-	-	-
C2.2 Retkeilymetsä	-	-	-
C3 Suojametsä	-	-	-
C4 Talousmetsä	-	-	-
C5 Arvometsä	4	1,24	-
0 Ruovikot	1	0,36	-
S Suojelualue	-	-	-

3. TAVOITTEET

Tammisalonn suunnittelualueen luonnonhoidon suurimpana haasteena on metsäisten alueiden suhteellisen vähäinen osuus sekä metsiköiden pieni koko ja hajanaisuus. Luonnonhoidon vähäisillä alueilla on suuri käyttöpaine paikallisten asukkaiden taholta ja toisaalta metsäalueiden vieressä asuvilla ihmisillä on toiveita joko puuston hoidosta tai sen hoitamatta jättämisestä. Alueen rantametsiköissä on ilmennyt lisäksi luvaton puunkaa-

toa merimaisemien avaamiseksi. Lisäksi suunnittelualueella on suhteellisen paljon luontoarvokohteita, joiden ekologisia arvoja tulee vaalia. Näiden odotusten ja toiveiden ja arvojen yhteensovittaminen on luonnonhoidon näkökulmasta suurin haaste ja tavoite. Onnistuneeseen luonnonhoitoon päästään parhaiten pienipiirteisellä luonnonhoidolla, jossa kunkin kuvion toimenpide on mietitty edellä mainittujen odotusten ja arvojen pohjalta. Lisäksi Helsingin kaupungin luonnonhoitoa ohjaa luonnonhoidon linjaus. Linjaus määrittelee luonnonhoidon yleiset tavoitteet seuraavasti:

1. Asuinympäristöt ovat viihtyisiä, kestäviä ja turvallisia ja ne lisäävät asukkaiden terveyttä ja hyvinvointia.
2. Ulkoilu ympäristö on toimiva ja elämyksellinen.
3. Luonnon ympäristön maisemakuva on korkealaatuinen ja omaleimainen.
4. Luonnon monimuotoisuus on otettu huomioon ja luonnonsuojelualueiden arvot säilytetty.
5. Metsäiset viheralueet ovat elinvoimaisia ja kestäviä ja niiden olemassaolo turvataan myös tulevaisuudessa.
6. Niityt, pellot, pienvedet, rannat sekä saaristo ovat monimuotoisia.
7. Liikenneväylien ympäristöä hoidetaan huomioiden sekä suoja- että maisemavaikutukset.

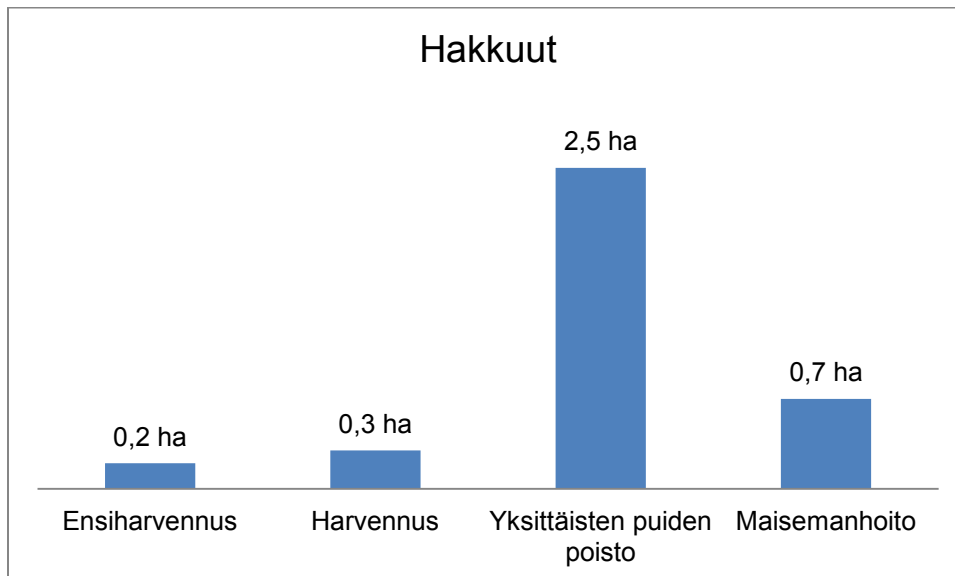
Luonnonhoidon linjauksen tavoitteita mukaillen ja niitä tarkentaen Tammisaloon luonnonhoidon päätavoitteiksi nousevat:

- Puuston elinvoimaisuuden ylläpitäminen ja luontoalueiden säilyminen
- Asukkaiden sekä alueiden käyttäjien viihtyvyys ja turvallisuus
- Luonnon monimuotoisuuden ylläpitäminen ja arvokohteiden ominaispiirteiden turvaaminen
- Metsänhoidon sovittaminen virkistyskäytön ohkeen
- Jalon lehtipuuston ylläpito ja lisääminen
- Luonnonalueiden ja hoidetumpien puistoalueiden ylläpidon yhteensovittaminen
- Merinäköalojen varovainen avaus
- Paikoin huonokuntoisen, vanhenevan ja vaarallisen puuston uudistaminen

4. TOTEUTUS

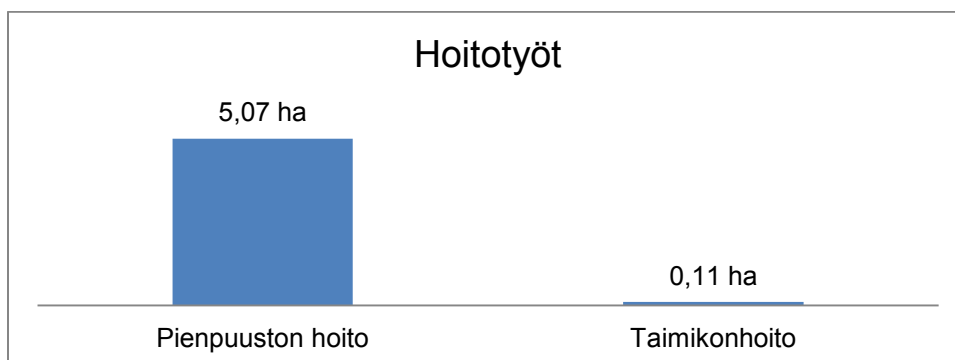
Pääsääntöisesti etelä- ja lounaisosan osin jalopuustoille merenrantakuvioille ei ole ehdotettu toimenpiteitä. Hakkuutoimenpiteitä on esitetty 3,76 hehtaarille suunnittelualueen (9,38 ha) pinta-alasta eli yli puolet alueista jää hakkuutoimenpiteiden ulkopuolelle. Oheisesta teemakartasta näkee lisäksi, että osa ehdotetuista hakkuutoimenpiteistä on yksittäisten puiden poistoa. Tämä tarkoittaa käytännössä muutamien huonokuntoisten ja kuolleiden puiden poistoa ulkoilureittien, teiden ja talojen välittömästä läheisyydestä, eikä koko kyseisen kuvion pinta-alan käsittelyä. Myöskään muissa hakkuutavoissa ei käydä koko kuviota samanlaisella intensiteetillä läpi, vaan toimenpiteen voimakkuus vaihtelee

kuvion luonteen mukaan. Jos kuvion jokin kohta on esimerkiksi valmiiksi harvahko, siihen ei kohdistu harvennustoimenpidettä ollenkaan tai se on lievä.

Hoitotoimenpiteistä ylivoimaisesti suurin osa on pienpuuston hoitoa (5,07 ha). Pienpuuston hoidolla pyritään parantamaan pensaskerroksen elinvoimaisuutta, valikoimaan parhaita puuyksilöitä, parantamaan puulajisuhteita ja avaamaan näkymiä sopivissa kohdissa. Leppisaaren puistossa (4) on kaksi arvometsäkuvioita (kuviot 21 ja 22). Näille molemmille arvometsäkuvioille tehdään pienpuuston hoito pähkinäpensaitten elinvoimaisuuden vuoksi.

Taimikonhoidolla (0,11 ha) pyritään parantamaan kyseisen kuvion kasvatettavaksi aiottujen puulajien elinvoimaisuutta poistamalla taimien välittömästä läheisyydestä niitä haittaavia puulajeja, useimmiten pihlajaa tai muuta valtoimenaan kasvavaa lehtipuuvesaa. Monesti myös kasvatettavaksi aiottua puulajia täytyy harventaa sen elinvoimaisuuden takia. Taimikonhoidossa jätetään siis muitakin kuin kasvatettavaksi aiottuja puulajeja sinne, missä niistä ei ole haittaa itse taimikolle. Näin toimitaan myös, jos puulaji on muuten arvokas, esimerkiksi jalo lehtipuu tai kataja.

Luonnon monimuotoisuutta edistetään jättämällä harkitusti sopiviin kohtiin lahoppuuta ja poistamalla varjostavia kuusia valoa vaatavien kasvien ja pensaiden tieltä. Lisäksi hakkuilla voidaan ohjata puulajisuhteita sekapuustoisempaan suuntaan ja ottamalla esille maiseman ja monimuotoisuuden kannalta arvokkaita puita. Kaikkien toimenpiteiden yhteydessä oleellista on niiden rajaaminen luontoon ja maisemaan sopiviksi.

Uuden luonnonhoidon linjauksen mukaan hakkuu- eikä hoitotoimenpiteitä tehdä 1.4. – 31.7. välisenä lintujen pesintäaikana. Toimenpideaikana hakkuut tehdään ulkoilijoiden turvallisuus ja viihtyisyys huomioiden ja niistä tiedotetaan ajoissa muun muassa Internetissä, paikallislehdissä, maastossa maastokyltein sekä asukkaille kotiin jaettavien tiedotteiden avulla ennen toimenpiteiden toteutusta. Luonnon monimuotoisuuden kannalta arvokkaimmat reheväkasvuiset metsäkohteet jätetään hoitotoimenpiteiden ulkopuolelle. Lahoppuuta jätetään myös hoidettaviin metsiin. Kaikki hoitotoimet toteutetaan siten, että lähiluonnolle, kuten paikalliselle linnustolle ja eläimistölle, ei aiheudu kohtuutonta haittaa. Tiealueilta tulevilta pienhiukkaspäästöiltä suojaavissa metsissä pyritään ylläpitämään monikerroksista ja eri-ikäisistä puustoista koostuvaa metsää.

Puunkaato tehdään metsurityönä ja puunkorjuu koneellisesti. Hakkuutähteet korjataan pääosin pois haketettavaksi keskeisimmiltä alueilta, kuten asutuksen lähistöltä, ulkoilureitien varsilta ja muilta vilkkaan ulkoilukäytön alueilta. Osa hakkuutähteistä jätetään metsiin maatumaan siellä missä niistä ei ole haittaa alueiden käytölle. Hakkuutyöt tehdään maaperä, maasto ja puulajisto huomioiden ajankohtana, jolloin riski juuristo- tai maastovaurioiden syntymiselle on pienin. Jos vaurioita kuitenkin syntyy, ne pyritään korjaamaan mahdollisimman nopeasti, tai ainakin viimeistään työmaan valmistuttua. Työt pyritään tekemään siten, ettei niistä aiheudu kohtuutonta haittaa alueilla liikkujille ja lähistön asukkaille.

Rakennusviraston katu- ja puisto-osasto tilaa luonnonhoitotyöt Helsingin kaupungin rakennuspalvelun metsäyksiköltä. Työn toteuttamista valvova rakennuspalvelun vastaava luontomestari tarkistaa Helsingin ympäristökeskuksen luontotietojärjestelmästä aluetta koskevat luontotiedot ja ottaa huomioon mahdolliset suunnitteluajankohdan jälkeen tapahtuneet muutokset. Kaikissa suunnittelu- ja toteutusvaiheissa asukkailla on mahdollisuus saada lisätietoja ja esittää palautetta luonnonhoidon asiantuntijoille rakennusvirastoon.

5. LIITTEET

5.1 Kuvioluettelo

5.2 Hakkuutapaseloste

5.3 Hoitoluokat

5.4 Kasvupaikat

5.5 Pääpuulajit

5.6 Puuston ikä

5.7 Hoitotyöt

5.8 Hakkuutyöt

Metsikkökuviot:

1	Pinta-ala:	0.28					
	Kasvupaikka:	Lehto	Pääpuulaji:		Tervaleppä		
	Puusto:	<i>Puulaji</i>	<i>Ikä</i>	<i>Ppa</i>	<i>Rluku</i>	<i>Lpm</i>	<i>Pituus</i>
			<i>v</i>	<i>m2/ha</i>	<i>r/ha</i>	<i>cm</i>	<i>Til</i>
		Rauduskoivu	55	5	60	34	24
		Tervaleppä	50	14	250	28	19
		Tuomi	15		2000	3	3
		Vaahtera	35	1	40	19	14
		Tuomi	35	1	50	17	13
		Vaahtera	15		400	2	2
	Toimenpiteet:	<i>Toimenpide</i>			<i>Kiireellisyys</i>	<i>Vuosi</i>	
		Yksittäisten puiden poisto			2012-2016	2012	
		Tervaleppän luontainen uudistaminen			2012-2016	2012	
		Pienpuuston hoito			2012-2016	2012	
	Monimuotoisuus:	C1.1 Puistometsä.					
	Lisätiedot:	Ruonasalmen puisto. Merenrantakuvio, joka on kasvupaikaltaan lehtoa. Isoimapana puustona pääasiassa tervaleppää ja koivua. Pensaskerroksessa enimmäkseen tuomea. Tavoite: Luontainen merenrannan ja lehdon ja kasvillisuus ja puusto. Lisäksi osittaiset näkymät ulkoilureitiltä merelle. Toimenpiteet: Yksittäisten huonokuntoisten puiden poisto. Lisäksi näkymäsektorien avaus ulkoilureitin ja merenrannan väliin jäävälle kuvion osalle. Pienpuuston hoito toistetaan suunnitelmakauden puolivälissä.					

2	Pinta-ala:	0.21					
	Kasvupaikka:	Lehtomainen kangas	Pääpuulaji:		Rauduskoivu		
	Puusto:	<i>Puulaji</i>	<i>Ikä</i>	<i>Ppa</i>	<i>Rluku</i>	<i>Lpm</i>	<i>Pituus</i>
			<i>v</i>	<i>m2/ha</i>	<i>r/ha</i>	<i>cm</i>	<i>Til</i>
		Rauduskoivu	76	4	70	27	22
		Mänty	130	4	20	52	21
		Kuusi	86	7	50	40	23
		Pihlaja	21		1930	4	4
		Vaahtera	16		960	3	3
	Toimenpiteet:	<i>Toimenpide</i>			<i>Kiireellisyys</i>	<i>Vuosi</i>	
		Yksittäisten puiden poisto			2011-2015	2012	
		Vaahteran luontainen uudistaminen			2011-2015	2012	
		Pienpuuston hoito			2011-2015	2012	
	Monimuotoisuus:	C1 Lähimetsä. Vaahteroita.					
	Lisätiedot:	Mäntypaudentie 15 eteläpuoli. Vanha kuusivaltainen sekametsä lehtomaisella kasvupaikalla. Muutamia pystyyn kuolleita kuusia ja mänty, jotka tien varressa poistettava turvallisuussyistä. Tavoite: Pienimuotoisesti uudistuva sekametsä, jossa vanhat männyt					

säilytetään elinkaarensa loppuun.

Toimenpiteet: Yksittäisten puiden poisto ja pienpuuston hoito.

3	Pinta-ala:	0.28					
	Kasvupaikka:	Lehtomainen kangas	Pääpuulaji:		Rauduskoivu		
	Puusto:	<i>Puulaji</i>	<i>Ikä</i>	<i>Ppa</i>	<i>Rluku</i>	<i>Lpm</i>	<i>Pituus</i>
			<i>v</i>	<i>m2/ha</i>	<i>r/ha</i>	<i>cm</i>	<i>Til</i>
		Kuusi	41	1	60	16	9
		Tervaleppä	50	1	20	30	9
		Rauduskoivu	50	21	350	27	200
		Pihlaja	16		1430	3	1
		Tuomi	16		950	3	1
		Vaahtera	16		960	3	1
	Toimenpiteet:	<i>Toimenpide</i>	<i>Kiireellisyys</i>		<i>Vuosi</i>		
		Harvennus	2011-2015		2012		
		Pienpuuston hoito	2011-2015		2012		
	Monimuotoisuus:	C1 Lähimetsä. Puuston kuntoluokitus 1 (Hyvä). Pihlajia. Raitoja. Tammia. Vaahteroita.					
	Lisätiedot:	Mäntypaadentie 15 eteläpuoli. Lehtomaisella kankaalla kasvava varttunut, elinvoimainen ja koivuvaltainen sekametsä. Koivujen lisäksi muutamia kuusia ja tervaleppiä. Pensaskerroksessa pihlajaa, tuomea ja vaahteraa, seka muutama tammi.					
		Tavoite: Elinvoimainen valoisa koivuvaltainen sekametsä.					
		Toimenpiteet: Pienpuuston hoito ja harvennus.					

4	Pinta-ala:	0.18					
	Kasvupaikka:	Tuore kangas	Pääpuulaji:		Mänty		
	Puusto:	<i>Puulaji</i>	<i>Ikä</i>	<i>Ppa</i>	<i>Rluku</i>	<i>Lpm</i>	<i>Pituus</i>
			<i>v</i>	<i>m2/ha</i>	<i>r/ha</i>	<i>cm</i>	<i>Til</i>
		Pihlaja	27	0	10	16	1
		Rauduskoivu	40		7380	2	4
		Mänty	126	3	20	45	24
		Pihlaja	11		190	3	0
		Tuomi	11		190	3	0
		Vaahtera	11		190	3	0
	Toimenpiteet:	<i>Toimenpide</i>	<i>Kiireellisyys</i>		<i>Vuosi</i>		
		Pienpuuston hoito	2011-2015		2012		
	Monimuotoisuus:	C1.1 Puistometsä. Puuston kuntoluokitus 1 (Hyvä). Merenranta-alue. Tammia. Vaahteroita.					
	Lisätiedot:	Suurimmaksi osaksi lehtomaisella kankaalla kasvava harvahko, puoliavoin rantametsä, jossa kauniita vanhoja mäntyjä. Aikoinaan poistetun kuusiryhmän tilalle istutettuja puita on luvattomasti raivattu ja vahingoitettu. Rannassa on penkkejä, jotka ahkerassa käytössä.					
		Tavoite: Monilajinen sekametsä, jossa vanhat männyt ja nuoret istutetut					

tammet ja koivut muodostavat puistomaisen kauniin rantametsän.

Toimenpiteet: Pienpuustoa raivataan tarpeen mukaan, puoliavoimen puistomaisen metsikön ylläpitämiseksi.

5	Pinta-ala:	0.05					
	Kasvupaikka:	Joutomaa		Pääpuulaji:			
	Toimenpiteet:	<i>Toimenpide</i> Pienpuuston hoito		<i>Kiireellisyys</i> 2011-2015	<i>Vuosi</i>		
	Monimuotoisuus:	C1 Lähimetsä. Vaahteroita.					
	Lisätiedot:	Mäntypaamentien ja Paasitien risteyksessä kallioinen alue, jossa reunamilla muutamia vaahteroita ja pihlajia ja paju. Mäntypaamentien ja Paasitien tieviitta on jäänyt vaahterapuskan sisään ja on raivattava esiin.					
		Tavoite: Siisti kallioalue.					
		Toimenpiteet: Pienpuuston hoito, jotta liikennemerkkit saadaan esiin.					

6	Pinta-ala:	0.17						
	Kasvupaikka:	Tuore kangas	Pääpuulaji:			Rauduskoivu		
	Puusto:	<i>Puulaji</i>	<i>Ikä</i>	<i>Ppa</i>	<i>Rluku</i>	<i>Lpm</i>	<i>Pituus</i>	<i>Til</i>
			v	m2/ha	r/ha	cm	m	m3/ha
		Mänty	126	2	10	50	20	17
		Rauduskoivu	54	14	200	30	21	129
		Rauduskoivu	21		200	5	5	1
		Pihlaja	21		400	4	4	1
		Vaahtera	21		400	4	4	1
	Toimenpiteet:	<i>Toimenpide</i>	<i>Kiireellisyys</i>			<i>Vuosi</i>		
		Yksittäisten puiden poisto	2011-2015			2012		
		Rauduskoivun luontainen uudistaminen	2011-2015			2012		
		Pienpuuston hoito	2011-2015			2012		
	Monimuotoisuus:	C1 Lähimetsä. Puuston kuntoluokitus 1 (Hyvä). Vaahteroita.						
	Lisätiedot:	Paasirinne. Paasirinteen varressa varttunut koivikko, jossa muutamia vanhoja mäntyjä. Pienpuustona harvakseltaan pihlajia, jokunen haapa ja raita. Tavoite: Puistomainen valoisa ja elinvoimainen koivikko. Toimenpiteet: Pienpuuston hoito. Asutuksen reunalta poistetaan huonokuntoisia yksittäisiä puita ja lisäksi asukkaiden toivomuspuita. Kun toimenpiteitä aletaan tekemään oltava asukas T.H:hon yhteydessä toivomuspuihin liittyen. Tiedusteltava tarkemmin suunnittelijalta.						

7	Pinta-ala:	1.13						
	Kasvupaikka:	Kuivahko kangas	Pääpuulaji:			Mänty		
	Puusto:	<i>Puulaji</i>	<i>Ikä</i>	<i>Ppa</i>	<i>Rluku</i>	<i>Lpm</i>	<i>Pituus</i>	<i>Til</i>
			v	m2/ha	r/ha	cm	m	m3/ha
		Mänty	60	11	230	25	14	76
		Rauduskoivu	51	1	10	26	18	5

Pihlaja	9		1400	1	3	1
Mänty	181	2	10	46	15	18
Rauduskoivu	16		1880	4	4	5
Vaahtera	16		940	3	3	1
Haapa	16		380	4	4	1

Toimenpiteet:	<i>Toimenpide</i>	<i>Kiireellisyys</i>	<i>Vuosi</i>
	Yksittäisten puiden poisto	2011-2015	2012
	Tammen luontainen uudistaminen	2011-2015	2012
	Pienpuuston hoito	2011-2015	2012

Monimuotoisuus: C1 Lähimetsä. Puuston kuntoluokitus 1 (Hyvä). Tammia. Vaahteroita.

Lisätiedot: Tammisalon puiston pohjoisosa. Kuivahkolla ja osin tuoreella kankaalla kasvava hyväkuntoinen varttunut männikkö, jossa kasvaa jokunen koivu ja pienpuustona pihlajia, koivua, vaahteraa ja tammaa. Vanhoja komeita mäntyjä kasvaa harvakseltaan nuoremman puuston joukossa.

Tavoite: Elinvoimainen mäntymetsä.

Toimenpiteet: Yksittäisten huonokuntoisten puiden poisto ja pienpuuston hoito tammaa ja vaahteraa suosien.

8	Pinta-ala:	0.69						
	Kasvupaikka:	Kitumaa	Pääpuulaji:			Mänty		
	Puusto:	<i>Puulaji</i>	<i>Ikä</i>	<i>Ppa</i>	<i>Rluku</i>	<i>Lpm</i>	<i>Pituus</i>	<i>Til</i>
			v	m2/ha	r/ha	cm	m	m3/ha
		Mänty	136	2	30	31	12	12
		Pihlaja	9		350	2	4	0
		Rauduskoivu	11		400	4	3	1
		Vaahtera	11		100	4	3	0
		Tammi	21		50	4	4	0
	Toimenpiteet:	<i>Toimenpide</i>	<i>Kiireellisyys</i>			<i>Vuosi</i>		
		Maisemanhoito	2011-2015			2012		
		Pienpuuston hoito	2011-2015			2012		
	Monimuotoisuus:	C1 Lähimetsä. Puuston kuntoluokitus 1 (Huonokuntoinen). Katajia. Tammia. Vaahteroita.						
	Lisätiedot:	Tammisalon puisto. Kallioalue, jossa mäntyjä on kuollut pystyyn kuivien kesien takia.						
		Tavoite: Luonnonmukainen kallioalue, jossa on harvakseltaan mäntyjä, katajia ja keloja.						
		Toimenpiteet: Maisemahakkuu, otetaan kuolleet ja huonokuntoiset hahmottomat puut pois ja tehdään pienpuuston hoito tammaa ja vaahteraa suosien.						

9	Pinta-ala:	0.13						
	Kasvupaikka:	Tuore kangas		Pääpuulaji:		Mänty		
	Puusto:	<i>Puulaji</i>	<i>Ikä</i>	<i>Ppa</i>	<i>Rluku</i>	<i>Lpm</i>	<i>Pituus</i>	<i>Til</i>
			v	m2/ha	r/ha	cm	m	m3/ha
		Mänty	136	6	30	46	21	54

Kuusi	121	3	20	40	20	23
Rauduskoivu	71	1	10	30	22	9
Pihlaja	9		4190	2	3	2
Rauduskoivu	16		380	3	3	0
Tammi	16		50	3	3	0
Vaahtera	16		90	3	3	0

Toimenpiteet:	<i>Toimenpide</i>	<i>Kiireellisyys</i>	<i>Vuosi</i>
	Yksittäisten puiden poisto	2011-2015	2012
	Männyn luontainen uudistaminen	2011-2015	
	Pienpuuston hoito	2011-2015	2011

Monimuotoisuus: C1 Lähimetsä. Puuston kuntoluokitus 1 (Heikentynyt). Tammia. Vaahteroita.

Lisätiedot: Tammissalon puiston lounaiskulma. Päiväkodin vieressä kallioalueen eteläpuolella. Kapea viherkaistale johtaa pientalojen tonttien välistä Mäntypaadentielle. Tuoreella kankaalla kasvaa harvahko vanha mäntyvaltainen sekametsä, jossa kasvaa mäntyjen lisäksi joitakin kuusia ja koivuja. Pienpuustona tiheähkö pihlajavesakko.

Tavoite: Turvallinen valoisa mäntyvaltainen sekametsä. Kuusten ja koivujen kuntoa tarkkailtava.

Toimenpiteet: Pienpuuston hoito ja heikkokuntoisten puiden poisto.

10	Pinta-ala:	0.13						
	Kasvupaikka:	Tuore kangas	Pääpuulaji:		Mänty			
	Puusto:	<i>Puulaji</i>	<i>Ikä</i>	<i>Ppa</i>	<i>Rluku</i>	<i>Lpm</i>	<i>Pituus</i>	<i>Til</i>
			<i>v</i>	<i>m2/ha</i>	<i>r/ha</i>	<i>cm</i>	<i>m</i>	<i>m3/ha</i>
		Rauduskoivu	61	1	20	24	18	8
		Mänty	151	10	70	42	18	85
		Haapa	61	1	30	26	18	11
		Pihlaja	31	2	240	11	9	10
		Vaahtera	16		590	3	3	1
		Pihlaja	16		790	3	3	1
	Toimenpiteet:	<i>Toimenpide</i>			<i>Kiireellisyys</i>	<i>Vuosi</i>		
		Yksittäisten puiden poisto			2011-2015	2012		
		Tammen luontainen uudistaminen			2011-2015	2012		
		Pienpuuston hoito			2011-2015	2012		
	Monimuotoisuus:	C1 Lähimetsä. Puuston kuntoluokitus 1 (Heikentynyt). Katajia. Vaahteroita.						
	Lisätiedot:	Tammisalon puiston keskiosaa Mäntypaadentien varressa Jatasalmentien risteyksessä. Tuoreella kankaalla kasvaa sekametsä, jossa on vanhoja mäntyjä, nuorempia haapoja ja koivuja sekä pihlajia. Kuvion kuuset elinkaarensa päässä.						
		Tavoite: Elinvoimainen mäntyvaltainen sekametsä						
		Toimenpiteet: Yksittäisten heikkokuntoisten ja kuolleiden puiden poisto ja pienpuuston hoito.						
11	Pinta-ala:	0.12						

Kasvupaikka:	Lehtomainen kangas		Pääpuulaji:		Rauduskoivu		
Puusto:	<i>Puulaji</i>	<i>Ikä</i>	<i>Ppa</i>	<i>Rluku</i>	<i>Lpm</i>	<i>Pituus</i>	<i>Til</i>
		v	m2/ha	r/ha	cm	m	m3/ha
	Pihlaja	37	4	180	18	16	32
	Raita	37	1	60	18	16	11
	Rauduskoivu	37	9	360	18	16	63
	Mänty	151	5	60	31	17	40
	Pihlaja	16		1940	3	3	2
	Vaahtera	16		190	3	3	0
Toimenpiteet:	<i>Toimenpide</i>			<i>Kiireellisyys</i>	<i>Vuosi</i>		
	Pienpuuston hoito			2011-2015	2012		
Monimuotoisuus:	C1 Lähimetsä. Puuston kuntoluokitus 1 (Hyvä). Vaahteroita.						
Lisätiedot:	Tammisalons puisto. Kapea metsäkaistale, joka on Mäntypaadentie13 pohjoispuolella tienvarressa. Osittain kallioinen harvapuustoinen puistometsä, jossa kasvaa muutamia ikimäntyjä, koivuja ja pääasiassa vaahterapensaikkoo. Tontin nurmialue levittäytyy metsään.						
	Tavoite: Valoisa puistomainen sekametsä.						
	Toimenpiteet: Pienpuuston hoito.						

12	Pinta-ala:	0.47						
	Kasvupaikka:	Lehtomainen kangas	Pääpuulaji:		Tammi			
	Puusto:	<i>Puulaji</i>	<i>Ikä</i>	<i>Ppa</i>	<i>Rluku</i>	<i>Lpm</i>	<i>Pituus</i>	<i>Til</i>
			v	m2/ha	r/ha	cm	m	m3/ha
		Mänty	207	8	50	44	24	84
		Pihlaja	41	3	200	15	14	21
		Tammi	11		250	4	4	1
		Tammi	19	1	100	10	6	3
		Vaahtera	11	1	100	12	7	4
	Toimenpiteet:	<i>Toimenpide</i>			<i>Kiireellisyys</i>	<i>Vuosi</i>		
		Tammen istutus			2011-2015	2012		
		Pienpuuston hoito			2011-2015	2012		
	Monimuotoisuus:	C1.1 Puistometsä. Puuston kuntoluokitus 1 (Hyvä). Merenranta-alue. Tammia. Vaahteroita.						
	Lisätiedot:	Tammisalons puisto Tammisalons itärannalla. Lehtomaisella kankaalla nuori monilajinen jalopuumetsä, jossa kasvaa ylispuina vanhoja mäntyjä. Alueelle on istutettu aikanaan tammia ja jalavia. Luvattomia puunkaatoja ja nurmikon levittämistä puiston puolelle. Rantaan kulkee jyrkähkö käytävä, mutta pohjoisen kapean viheryhteyden kautta pääsee rantaan jalkaisin loivaa polkua pitkin.						
		Tavoite: Monilajinen jalopuumetsä, jota viedään puistomaiseen suuntaan.						
		Toimenpiteet: Viheralueiden rajat tehdään selviksi naapuruston kanssa. Pienpuuston hoito ja täydennysistutus. Pienpuuston hoito toistetaan suunnitelmakauden puolivälissä.						

13	Pinta-ala:	0.14
----	------------	------

Kasvupaikka:	Lehtomainen kangas		Pääpuulaji:		Haapa		
Puusto:	<i>Puulaji</i>	<i>Ikä</i> v	<i>Ppa</i> m ² /ha	<i>Rluku</i> r/ha	<i>Lpm</i> cm	<i>Pituus</i> m	<i>Til</i> m ³ /ha
	Mänty	207	1	10	51	24	9
	Rauduskoivu	80	6	40	42	24	58
	Raita	51	3	90	21	18	25
	Haapa	55	7	90	31	21	65
	Pihlaja	31	1	120	11	12	6
Monimuotoisuus:	C1.1 Puistometsä. Puuston kuntoluokitus 1 (Hyvä). Vaahteroita.						
Lisätiedot:	Tammisalons puisto Jatasalmentien varressa. Lehtomaisella kankaalla kasvaa varttuneita haapoja, koivuja ja vaahteroita. Ylispuina muutama vanha mänty. Lisäksi pihlajia ja raitoja.						
	Tavoite: Monilajinen valoisa puistomainen lehtimetsä.						
	Toimenpiteet: Ei toimenpiteitä.						

14	Pinta-ala:	0.15						
	Kasvupaikka:	Kitumaa	Pääpuulaji:				Mänty	
	Puusto:	<i>Puulaji</i>	<i>Ikä</i>	<i>Ppa</i>	<i>Rluku</i>	<i>Lpm</i>	<i>Pituus</i>	<i>Til</i>
			v	m2/ha	r/ha	cm	m	m3/ha
		Mänty	131	3	20	40	17	25
		Vaahtera	16		200	3	3	0
	Toimenpiteet:	<i>Toimenpide</i>	<i>Kiireellisyys</i>			<i>Vuosi</i>		
		Yksittäisten puiden poisto	2011-2015			2012		
		Männyn luontainen uudistaminen	2011-2015			2012		
		Pienpuuston hoito	2011-2015			2012		
	Monimuotoisuus:	C1 Lähimetsä. Vaahteroita.						
	Lisätiedot:	Tammisalons puisto. Kallioinen rinne Jatasalmentie varressa. Kitumaalla rinteessä on muutamia keloja ja ikimäntyjä.						
		Tavoite: Siisti kallioalue.						
		Toimenpiteet: Osalla aluetta tehdään pienpuuston hoito, jolla muutamalle kehityskelpoiselle vaahteralle tehdään kasvutilaa.						

15	Pinta-ala:	1.06						
	Kasvupaikka:	Muu maa	Pääpuulaji:					
	Puusto:	<i>Puulaji</i>	<i>Ikä</i>	<i>Ppa</i>	<i>Rluku</i>	<i>Lpm</i>	<i>Pituus</i>	<i>Til</i>
			v	m2/ha	r/ha	cm	m	m3/ha
		Rauduskoivu	36	4	570	9	10	18
	Monimuotoisuus:	B3 Maisemaniitty ja laidunalue.						
	Lisätiedot:	Vanhanväylän puisto. Porolahden rannalla oleva ruovikko/niittyalue. Osalla kuviota uorta koivikkoa.						
		Tavoite: Viihtyisä ja luonnon monimuotoisuutta edistävä rantaniittyalue.						

Toimenpiteet: Niitto osalla kuviota.

16	Pinta-ala:	0.06		
	Kasvupaikka:	Muu maa	Pääpuulaji:	
	Monimuotoisuus:	B3 Maisemaniitty ja laidunalue.		
	Lisätiedot:	Kapea käytävä, jota pitkin menee ulkoilureitti.		
		Tavoite:-		
		Toimenpiteet:-		

17	Pinta-ala:	0.13					
	Kasvupaikka:	Lehtomainen kangas	Pääpuulaji:	Mänty			
	Puusto:	<i>Puulaji</i>	<i>Ikä</i>	<i>Ppa</i>	<i>Rluku</i>	<i>Lpm</i>	<i>Pituus</i>
			<i>v</i>	<i>m2/ha</i>	<i>r/ha</i>	<i>cm</i>	<i>m</i>
		Mänty	256	21	110	48	20
		Mänty	101	2	20	35	18
		Rauduskoivu	101	0	10	36	18
		Pihlaja	36	3	130	18	11
		Kuusi	40	1	30	18	13
		Vaahtera	21		980	4	4
		Pihlaja	16		980	3	3
	Toimenpiteet:	<i>Toimenpide</i>		<i>Kiireellisyys</i>	<i>Vuosi</i>		
		Yksittäisten puiden poisto		2011-2015	2012		
		Vaahteran luontainen uudistaminen		2011-2015	2012		
		Pienpuuston hoito		2011-2015	2012		
	Monimuotoisuus:	C1 Lähimetsä. Puuston kuntoluokitus 1 (Heikentynyt). Tammia. Vaahteroita.					
	Lisätiedot:	Rajaveräjänlehto pohjoisosa. Lehtomaisella kankaalla komeita vanhoja mäntyjä ja jokunen koivu, rehevää kasvillisuutta etenkin rinteiden ala-osaan. Paikoin tiheää vaahterikkoa ja pihlajia sekä joitakin nuoria tammia.					
		Tavoite: Mäntyvaltainen sekametsä.					
		Toimenpiteet: Joitakin heikkokuntoisia pihlajia poistetaan, jolloin nuorille vaahteroille ja pihlajille tulee kasvutilaa.					

18	Pinta-ala:	0.14		
	Kasvupaikka:	Joutomaa	Pääpuulaji:	
	Monimuotoisuus:	C1 Lähimetsä.		
	Lisätiedot:	Rajaveräjänlehto pohjoisosa. Kallioalue.		
		Tavoite: Siisti luonnonmukainen kallioalue.		
		Toimenpiteet: Ei toimenpiteitä.		

19	Pinta-ala:	0.21					
	Kasvupaikka:	Lehtomainen kangas	Pääpuulaji:		Mänty		
	Puusto:	<i>Puulaji</i>	<i>Ikä</i>	<i>Ppa</i>	<i>Rluku</i>	<i>Lpm</i>	<i>Pituus</i>
			<i>v</i>	<i>m2/ha</i>	<i>r/ha</i>	<i>cm</i>	<i>Til</i>
		Mänty	152	7	70	36	15
		Vaahtera	11		400	4	5
		Pihlaja	11		800	3	4
		Haapa	71	1	10	36	23
		Kuusi	86	1	10	42	23
	Toimenpiteet:	<i>Toimenpide</i>	<i>Kiireellisyys</i>		<i>Vuosi</i>		
		Pienpuuston hoito	2011-2015		2012		
	Monimuotoisuus:	C1 Lähimetsä. Puuston kuntoluokitus 1 (Heikentynyt). Tammia. Vaahteroita.					
	Lisätiedot:	Rajaveräjänlehto eteläosa. Kallioalueen laidoilla lehtomaisella kankaalla vanhoja mäntyjä ja nuoria vaahteroita ja pihlajia sekä joitakin tammen taimia. Tonttien rajalla eteläosassa kasvupaikka karumpaa ja mäntyvaltaista.					
		Tavoite: Elinvoimainen vanha männikkö, jonka alle nousee vaahteroita ja tammia. Tammia suositaan hoidossa.					
		Toimenpiteet: Pienpuuston hoito tammea ja vaahteraa suosien.					

20	Pinta-ala:	0.20					
	Kasvupaikka:	Kitumaa	Pääpuulaji:		Mänty		
	Puusto:	<i>Puulaji</i>	<i>Ikä</i>	<i>Ppa</i>	<i>Rluku</i>	<i>Lpm</i>	<i>Pituus</i>
			<i>v</i>	<i>m2/ha</i>	<i>r/ha</i>	<i>cm</i>	<i>Til</i>
		Mänty	126	5	60	32	14
	Monimuotoisuus:	C1 Lähimetsä. Puuston kuntoluokitus 1 (Huonokuntoinen).					
	Lisätiedot:	Rajaveräjänlehto eteläosa. Kallioaluetta, jossa vallitsevassa jaksossa kituliaita ja kuolleita mäntyjä.					
		Tavoite: Luonnonmukainen kallioalue.					
		Toimenpiteet: Yksittäisten huonokuntoisten puiden poisto tonttirajaan.					

21	Pinta-ala:	0.38					
	Kasvupaikka:	Lehtomainen kangas	Pääpuulaji:		Rauduskoivu		
	Puusto:	<i>Puulaji</i>	<i>Ikä</i>	<i>Ppa</i>	<i>Rluku</i>	<i>Lpm</i>	<i>Pituus</i>
			<i>v</i>	<i>m2/ha</i>	<i>r/ha</i>	<i>cm</i>	<i>Til</i>
		Rauduskoivu	45	2	50	24	15
		Haapa	45	2	90	18	18
		Haapa	20	1	80	14	11
		Pihlaja	20	2	130	15	8
		Tammi	20		30	6	6
		Vaahtera	20		250	7	7
		Mänty	151	1	10	51	18
	Toimenpiteet:	<i>Toimenpide</i>	<i>Kiireellisyys</i>		<i>Vuosi</i>		

Yksittäisten puiden poisto 2011-2015 2012
Muun lehtipuun luontainen uudistaminen 2011-2015

Monimuotoisuus: Pähkinäpensaslehto (Muu arvokas elinympäristö). C5 Arvometsä. Puuston kuntoluokitus 1 (Hyvä). Tammia. Pähkinäpensas.

Lisätiedot: LTJ-tunnus: 77/90, arvokkaat kasvillisuuskohteet.

Leppisaarenpuisto. Lehtomaisella kankaalla kasvava monilajinen sekametsä, jossa kasvaa noin 20-vuotiaita vaahteroita, istutettuja tammia, haapoja ja pihlajia. Ylispuustona on jokunen vanha mänty ja varttuneita koivuja ja haapoja. Pensaskerroksessa on useita komeita pähkinäpensaita, joista osa on aikoinaan istutettuja. Pensaskerroksessa esiintyy lisäksi taikinanmarja, koiranheisi ja tuomi.

Tavoite: Monilajinen valoisa lehtipuuvaltainen pähkinäpensaikko.

Toimenpiteet: Pienpuuston hoito, jossa pähkinäpensaita ja tammia suositaan ja kadulle leviävät pensaat ja puut poistetaan. Arvokkaan pohjakasvillisuuden vuoksi risut poistetaan nopeasti pienpuuston hoidon jälkeen. Toiskertainen pienpuuston hoito samalla ohjeella suunnitelmakauden lopussa. Lisäksi yksittäisten huonokuntoisten ja tien päälle roikkuvien puiden poisto tien, asutuksen ja polun läheisyydestä.

22	Pinta-ala:	0.23					
	Kasvupaikka:	Tuore kangas	Pääpuulaji:		Mänty		
	Puusto:	<i>Puulaji</i>	<i>Ikä</i>	<i>Ppa</i>	<i>Rluku</i>	<i>Lpm</i>	<i>Pituus</i>
			<i>v</i>	<i>m2/ha</i>	<i>r/ha</i>	<i>cm</i>	<i>Til</i>
		Haapa	81	1	10	32	22
		Rauduskoivu	101	1	10	42	21
		Mänty	252	1	0	61	18
		Mänty	30	8	1170	10	8
		Pihlaja	9		2370	2	4
		Tammi	21		100	4	5
		Vaahtera	21		100	4	4

Toimenpiteet:	<i>Toimenpide</i>	<i>Kiireellisyys</i>	<i>Vuosi</i>
	Ensiharvennus	2011-2015	2012
	Pienpuuston hoito	2011-2015	2012

Monimuotoisuus: C5 Arvometsä. Puuston kuntoluokitus 1 (Heikentynyt). Kallioalueita. Pähkinäpensas.

Lisätiedot: LTJ-tunnus: 77/90, arvokkaat kasvillisuuskohteet.

Leppisaarenpuisto. Nuori istutettu männikkö, joka alkaa olla ensiharvennusvaiheessa. Kasvupaikka on tuoreesta kankaasta kuivahkoon kankaaseen, jossa paikoin kallioalueita. Ylispuustona on joitakin vanhoja mäntyjä ja koivuja sekä haapoja. Pensaskerroksessa alueen laitamilla joitakin pähkinäpensaita. Pohjakasvillisuudessa mm. kieloja ja sinivuokkoja. Kuivina kesinä osa männyistä on kärsinyt ja kuollut pystyyn.

Tavoite: Pähkinäpensaiden kasvuolosuhteet säilytetään ja nuori männikkö pidetään elinvoimaisena.

Toimenpiteet: Ei toimenpiteitä.

26	Pinta-ala:	0.27					
	Kasvupaikka:	Lehto	Pääpuulaji:		Tervaleppä		
	Puusto:	<i>Puulaji</i>	<i>Ikä</i>	<i>Ppa</i>	<i>Rluku</i>	<i>Lpm</i>	<i>Pituus</i>
			<i>v</i>	<i>m2/ha</i>	<i>r/ha</i>	<i>cm</i>	<i>m</i>
		Vaahtera	75	5	50	36	20
		Tervaleppä	75	9	100	34	20
		Vaahtera	41	5	250	16	15
		Pihlaja	36	1	60	15	12
		Pihlaja	9		780	1	3
		Tuomi	16		790	4	4
		Mänty	116	1	10	43	24
	Toimenpiteet:	<i>Toimenpide</i>			<i>Kiireellisyys</i>	<i>Vuosi</i>	
		Pienpuuston hoito			2011-2015	2012	
	Monimuotoisuus:	C1.1 Puistometsä. Puuston kuntoluokitus 1 (Hyvä). Merenranta-alue. Tervaleppiä. Vaahteroita.					
	Lisätiedot:	LTJ-tunnus: 30/03, lepakkokohdeTiiliruukinlahti ja Porolahti.					
		Väylänsuun puisto Tammisalontien varressa. Rehevä varttunut tervaleppä- ja vaahterametsikkö, joka on osittain lehtoa ja osittain lehtomaista kangasta. Puuston ikä vaihtelee jonkin verran. Pensaskerroksessa tuomia ja nuorta pihlajaa.					
		Tavoite: Monimuotoinen tervaleppävaltainen lehtimetsä, jonka läpi olisi osittaisia näkymäkaistoja merelle.					
		Toimenpiteet: Pienpuuston hoito niin, että kuvion läpi tulisi näkymää tieltä merelle. Toistetaan suunnitelmakauden puolivälissä.					

27	Pinta-ala:	0.47					
	Kasvupaikka:	Lehto	Pääpuulaji:		Rauduskoivu		
	Puusto:	<i>Puulaji</i>	<i>Ikä</i>	<i>Ppa</i>	<i>Rluku</i>	<i>Lpm</i>	<i>Pituus</i>
			<i>v</i>	<i>m2/ha</i>	<i>r/ha</i>	<i>cm</i>	<i>m</i>
		Vaahtera	31	2	150	14	11
		Tervaleppä	55	2	30	25	20
		Haapa	55	2	30	32	23
		Rauduskoivu	55	13	140	34	23
		Metsälehmus	55	1	10	34	20
		Tuomi	16		500	4	4
		Vaahtera	16		500	4	4
		Pihlaja	16		200	4	4
	Toimenpiteet:	<i>Toimenpide</i>			<i>Kiireellisyys</i>	<i>Vuosi</i>	
		Yksittäisten puiden poisto			2011-2015	2012	
		Pienpuuston hoito			2011-2015	2012	
		Muun lehtipuun luontainen uudistaminen			2011-2015		
	Monimuotoisuus:	C1.1 Puistometsä. Puuston kuntoluokitus 1 (Hyvä). Merenranta-alue. Metsälehmusia. Saarnia. Vaahteroita.					

Lisätiedot: LTJ-tunnus: 30/03, lepakkokohde Tiiliruukinlahti ja Porolahti.

Tiiliruukinpuisto.Koivuvaltainen lehto, jossa kasvaa monilajinen lehtimetsä. Kasvupaikka vaihtelee lehdosta lehtomaiseen kankaaseen. Puusto varttunutta koivikkoa, jonka lisäksi haapoja, tervaleppiä, vaahteroita, raitoja ja muutama lehmus. Pensaskerroksessa tuomea, vaahteraa, pihlajaa ja saarni. Rantaan johtaa käytävä, rannassa laituri.

Tavoite: Monilajinen lehtimetsä, jonka rantavyöhyke saa kehittyä luonnontilaisesti.

Toimenpiteet: Yksittäisten huonokuntoisten puiden poisto ja pienpuuston hoito. Pienpuuston puuston hoidolla otetaan jalot lehtipuut ja hahmokkaat pensasryhmät esille ja luodaan näkymää Tammisalon tieltä merelle. Pienpuuston hoito toistetaan suunnitelmakauden puolivälissä.

28	Pinta-ala:	0.37						
	Kasvupaikka:	Lehtomainen kangas	Pääpuulaji:		Rauduskoivu			
	Puusto:	<i>Puulaji</i>	<i>Ikä</i>	<i>Ppa</i>	<i>Rluku</i>	<i>Lpm</i>	<i>Pituus</i>	<i>Til</i>
			<i>v</i>	<i>m2/ha</i>	<i>r/ha</i>	<i>cm</i>	<i>m</i>	<i>m3/ha</i>
		Rauduskoivu	36	5	320	15	14	35
		Haapa	41	3	60	24	15	19
		Tervaleppä	36	1	70	16	15	10
	Monimuotoisuus:	B3 Maisemaniitty ja laidunalue.						
	Lisätiedot:	Puistoalue, jossa nuorta koivikkoa.						
		Tavoite: Hoitoluokan tarkistus?						
		Toimenpiteet: Hoitoluokan tarkistus?						

29	Pinta-ala:	0.36						
	Kasvupaikka:	Vesistö	Pääpuulaji:					
	Monimuotoisuus:	0 Hoidon ulkopuolella oleva alue.						

30	Pinta-ala:	0.25						
	Kasvupaikka:	Lehto	Pääpuulaji:		Tervaleppä			
	Puusto:	<i>Puulaji</i>	<i>Ikä</i>	<i>Ppa</i>	<i>Rluku</i>	<i>Lpm</i>	<i>Pituus</i>	<i>Til</i>
			<i>v</i>	<i>m2/ha</i>	<i>r/ha</i>	<i>cm</i>	<i>m</i>	<i>m3/ha</i>
		Tervaleppä	75	36	490	31	21	321
		Vaahtera	51	3	150	16	15	20
		Tuomi	21		400	3	3	1
		Vaahtera	21		100	2	2	0
	Monimuotoisuus:	C5 Arvometsä. Puuston kuntoluokitus 1 (Hyvä). Pihlajia. Tuomia. Vaahteroita.						
	Lisätiedot:	LTJ-tunnus: 82/90, arvokas kasvillisuuskohde. LTJ-tunnus: 30/03, lepakkokohde Tiiliruukinlahti ja Porolahti.						
		Pyörökivenpuisto. Tervaleppäkorpi, jossa kasvaa tiheässä varttuneita tervaleppiä ja joitakin vaahteroita. Pienpuustossa tuomia, vaahteroita,						

pihlajia.

Tavoite: Monimuotoinen luonnonvaraisesti kehittynyt tervaleppäkorpi.

Toimenpiteet: Ei toimenpiteitä.

31	Pinta-ala:	0.18			
	Kasvupaikka:	Muu metsätalousmaa	Pääpuulaji:		
	Toimenpiteet:	<i>Toimenpide</i>	<i>Kiireellisyys</i>	<i>Vuosi</i>	
		Yksittäisten puiden poisto	2011-2015	2012	
		Muun lehtipuun luontainen uudistaminen	2011-2015	2012	
	Monimuotoisuus:	B3 Maisemaniitty ja laidunalue.			
	Lisätiedot:	Tonttien ja meren välissä avointa maisemaniittyä ja merenranta-aluetta, jota vaikea paikantaa maastossa. Puustona mm. kuollutta ja huonokuntoista hopeapajua, jotka roikkuvat kanavaan merelle päin.			
	Tavoite:	Turvallinen ja viihtyisä merenrantavyöhyke.			
	Toimenpiteet:	Poistetaan sellaiset kuolleet ja huonokuntoiset puut tontti- ja vesirajasta, jotka ovat vaaraksi asukkaille ja kanavan veneliikenteelle.			

32	Pinta-ala:	0.34					
	Kasvupaikka:	Lehto	Pääpuulaji:				
			Tervaleppä				
	Puusto:	<i>Puulaji</i>	<i>Ikä</i>	<i>Ppa</i>	<i>Rluku</i>	<i>Lpm</i>	<i>Pituus</i>
			<i>v</i>	<i>m2/ha</i>	<i>r/ha</i>	<i>cm</i>	<i>Til</i>
		Mänty	66	1	10	34	20
		Rauduskoivu	75	3	30	36	21
		Tervaleppä	75	15	250	27	17
		Vaahtera	46	1	60	16	14
		Tuomi	16		200	4	4
	Monimuotoisuus:	C5 Arvometsä. Puuston kuntoluokitus 1 (Hyvä). Tervaleppiä. Tuomia.					
	Lisätiedot:	LTJ-tunnus:82/90, arvokas kasvillisuuskohde. LTJ-tunnus:30/03, lepakkokohde Tiiliruukinlahti ja Porolahti					
		Pyörökivenpuisto. Tervaleppäkorpi, jossa kasvaa varttuneita tervaleppiä, koivuja ja jokunen mänty. Lisäksi kasvaa joitakin nuorempia vaahteroita. Osittain allikkoista tervaleppäluhtaa. Alueen poikki kulkee ulkoilutie.					
	Tavoite:	Luonnonmukainen monimuotoinen tervaleppäkorpi, jonka turvallisuudesta reitin varressa huolehditaan.					
	Toimenpiteet:	Yksittäisten puiden poisto tarpeen mukaan reitin varressa.					

33	Pinta-ala:	0.30					
	Kasvupaikka:	Lehtomainen kangas	Pääpuulaji:				
			Haapa				
	Puusto:	<i>Puulaji</i>	<i>Ikä</i>	<i>Ppa</i>	<i>Rluku</i>	<i>Lpm</i>	<i>Pituus</i>
			<i>v</i>	<i>m2/ha</i>	<i>r/ha</i>	<i>cm</i>	<i>Til</i>
		Kuusi	95	1	10	49	21

Mänty	95	3	20	46	21	33
Vaahtera	55	1	10	30	18	7
Rauduskoivu	55	4	30	41	21	39
Raita	51	1	20	33	15	9
Haapa	55	6	50	39	21	53
Vaahtera	41	1	30	17	15	5
Paju	41	0	10	16	14	1

Toimenpiteet:	<i>Toimenpide</i>	<i>Kiireellisyys</i>	<i>Vuosi</i>
	Yksittäisten puiden poisto	2011-2015	2012
	Muun lehtipuun luontainen uudistaminen	2011-2015	
	Pienpuuston hoito	2011-2015	2012

Monimuotoisuus: C1.1 Puistometsä. Puuston kuntoluokitus 1 (Hyvä). Merenranta-alue. Vaahteroita.

Lisätiedot: Laajasalon kanavan varressa sijaitseva vanha lehtipuumetsä, jossa kasvaa haapoja, koivuja, vaahteroita, muutamia raitoja ja ylispuina joitakin vanhoja kuusia ja mäntyjä.
Avoim metsänpohja. Puutarhajätteitä läjitetty Pyörökiventien varresta. Kuuluu lepakkokohteeseen Tiiliruukinlahti ja Porolahti LTJ 30/03. Rantaan johtaa hiekkapäällysteinen käytävä. Asukkaat hoitavat pensaskerrosta.

Tavoite: Puistomainen elinvoimainen sekametsä.

Toimenpiteet: Puita voidaan poistaa harkitusti asukastoiveiden ja maisemakuvan mukaan. Raivataan syntynyt alusvesakko kokonaan pois.

Helsingin kaupungin metsien hakkuutavat

1. Ylispuustoisien taimikon hoito

Tavoitteena on turvata luontaisesti aikaansaatuja taimikoiden jatkokehitys vähentämällä taimikon kehitystä haittaavaa ylispuustoa. Toimenpide voidaan tehdä useammassa vaiheessa ottaen huomioon ylispuiden ja kasvatettavan nuoren puuston puulaji sekä taimikon kehitysasteesta riippuva latvusten tilan- ja valontarve. Valoa vaativien nuorten koivikoiden, haavikoiden ja männiköiden päällä kasvavaa ylispuustoa poistetaan taimikon kehityksen turvaamiseksi, kuitenkin vain mikäli niitä on enemmän kuin 30–60 kpl/ha. Tavoiteltua maisemallista vaihtelua saadaan jättämällä maisemallisesti näyttäviä, hahmokkaita säästöpuita erityisesti reittien varsille ja näkyviin kohteisiin. Vanhan lehtiyli- ja ylispuuston (koivu ja haapa) kuoleminen ja pötkelöityminen antaa tilaa varjostusta kestävästä kuusitaimikon kehittymiselle.

2. Ensiharvennus

Nuoren metsän ensimmäinen harvennus.

3. Harvennus

Tehdään tilaa kehitettävälle puustolle ja kehitetään puulajisuhteita toivottuun suuntaan.

4. Yksittäisten puiden poisto

Poimitaan yksittäisiä huonokuntoisia ja vaarallisia puita. Lähinnä reittien ja teiden varsilta sekä yleensäkin alueilta, jotka ovat vilkkaassa ulkoilukäytössä.

5. Uudistaminen viljelemällä

Metsän uudistetaan istuttamalla tai kylvämällä. Käytetään silloin kun luontaista taimikkoa ei ole mahdollista aikaansaada kohtuullisessa ajassa. Uudistusalueille jätetään kuitenkin aina useita puuyksilöitä / puuryhmiä säästö- ja maisemapuustoksi. Lisäksi uudistusalueille jätetään huonokuntoisia puita kehittymään pötkelöiksi ja keloiksi taimikon keskelle. Uudistusalueelta poistetaan myös taimien kehitystä haittaava pienpuusto. Koneellista maanmuokkausta ei käytetä laajassa mittakaavassa.

6. Luontaisen uudistamisen valmistelu

Luontaiseen uudistamiseen valmistautuminen alkaa jo puuston viimeisen harvennuksen yhteydessä. Tällöin luodaan puustoa riittävästi harventamalla siementen tuottamiselle, siementen itämiselle ja taimien kasvulle sopivat olosuhteet: maan pinnalle saadaan lisää valoa ja lämpöä ja juuristokilpailu vähenee. Uudistamiseen valmistavassa hakkuussa metsästä poistetaan myös terveitä ja elinvoimaisia puita uuden taimiaineksen tieltä.

Uudistamisen valmistelun sijaan voi joissain tapauksissa olla syytä miettiä onko kyse vielä harventamisesta tai väljentämisestä. Tämä voi olla aiheellista sellaisissa metsi-

köissä, joissa korostetaan luonnontilaisen metsän kaltaisuutta ja kehitetään puustoa monijaksoisena. Tällöinhän ei missään vaiheessa tehdä varsinaista uudistamista vaan puustoa kehitetään jatkuvasti ja kaikki toimenpiteet ovat ns. kasvatushakkuuta. Rajanveto näissä tapauksissa on usein vaikeaa.

7. Suojuspuuhakkuu

Sisältyy kaupungin ulkoilumetsissä luontaiseen uudistamiseen tai sen valmisteluun, koska niissäkin säästettävät ylispuumäärät usein lähentelevät jopa suojuspuuston runkomääriä. Toimenpidettä periaatteessa kuitenkin käytetään vaikkakin eri nimikkeellä. Ulkoilumetsissä myös osa suojuspuustosta säästetään jatkossa kehittyvän nuoren metsän sekaan.

8. Luontainen uudistaminen

Uuden puusukupolven aikaansaaminen luontaista siemenainesta hyväksi käyttäen. Edellyttää useimmiten kasvavan puuston vaiheittaista tai voimakasta harventamista. Muutamilla uudistusaloilla osa uudistushakkuun yhteydessä säästettävästä siemen- tai suojapuustosta poistetaan myöhemmin kehittyvän nuoren metsän tieltä, osa säästetään maisemapuiksi, puuryhmiksi ja ne saavat jatkossa kehittyä luontaisesti uuden puusukupolven seassa.

Luontaisessa uudistamisessa voidaan vaihtoehtoisesti käyttää ns. reikämenetelmää, jossa vanhasta metsästä poistetaan suuria puita taimiryhmien ympäriltä. Menetelmää käytetään erityisesti maisemallisesti herkimmillä alueilla. Uudistaminen tällä tavoin kestää 20–30 vuotta ja vaatii usein toistuvaa hoitoa. Reikiä suurennetaan taimettumisen edetessä.

9. Maisemanhoito

Maisemien ja näkymien avaamista. Hakkuukertymä on yleensä hyvin pieni. Voi lisäksi olla esim. reitinvarsien hoitoa, pienpiirteisiä harvennuksia, huonokuntoisten puiden poistoa, yksittäisten puiden poistoa vääränlaiselta kasvualustalta, jalopuuston ehdoilla tehtäviä toimenpiteitä, etc....

Säästöpuista

Ulkoilumetsissä on vaikea arvioida keskimääräistä runkomäärää uudistamisen yhteydessä säästettävälle puustolle. Jopa raja uudistushakkuun kasvatushakkuun välillä voi ajoittain hämärtyä. Usein kehitetään talousmetsän kannalta selkeästi uudistuskypsää metsikköä monijaksoisena kasvatusemetsänä tai uudistetaan maisemasyistä luontaisesti myös sellaisia alueita, jotka talousmetsissä selkeästi päätehakattaisiin. Ulkoilumetsissä uudistamisen yhteydessä säästettävästä puustosta osaa ei poisteta taimikon kehittyttyä vaan sitä jätetään kehittyvän nuoren metsän sekaan.

Karuimmilla kasvupaikoilla säästetään pääasiassa mäntyjä ja rehevämmillä alueilla koi- vuja, muita lehtipuita ja mahdollisesti kuusia. Erityisesti järeitä haapoja ja muitakin monimuotoisuuden kannalta arvokkaita järeitä lehtipuita pyritään aina säästämään. Säästöpuiksi jätetään maisemaa hallitsevien järeiden puiden lisäksi myös ns. toisarvoista puustoa kehittämään lahoppuiksi sekä myös nuorta puustoa, esim. lehtipuutiheiköitä

kosteikkoihin ja painanteisiin. Säästöpuut myös määräytyvät sen mukaan millaista puustoa kyseisellä kuviolla lähtötilanteessa on. Kategorisesti ei kannata säästää tiettyä puumäärää vain säästämisen vuoksi, vaan on valittava maisemaan, maastonmuotoihin ja kasvupaikalle parhaiten sopivat puut. Jos niitä on vähän, säästetään vähemmän, jos taas paljon säästetään enemmän.

Säästöpuita valittaessa on ulkoilumetsissä myös otettava huomioon alueella liikkujien turvallisuus. Alueilla joilla on vilkasta ulkoilukäyttöä, on valittava säästöpuiksi sellaisia puita, joilla on jatkossa edellytykset säilyä pystyssä. Tuulelle alttiilla kohteilla on mietittävä mille etäisyydelle reiteistä ja rakenteista säästöpuut sijoittuvat ja säästetäänkö esim. pintajuurisia kuusia ja laajalatvuksisia lehtipuita vai mieluummin tukevampia män-tyjä ja hieman matalakasvuisempaa puustoa. Kannattaa myös muistaa, että monimuotoisuuden kannalta pystypuun veroinen voi olla maahan kaadettu maapuu.

Uudistusalat ovat usein hyvin pieniä ja maastonmuotojen mukaan huomaamattomiksi rajattuja. Viisikin säästöpuuta muutaman aarin alalla vastaa jo melkoista runkomäärää hehtaarilla. Uudistusaloja ei myöskään rajata ympäröivään metsään viivasuorin linjoin, vaan uudistusalan puolelle jätetään tiheämpiä puustoryhmiä, paikoin taas naapurikuvion reunavyöhykettä väljennetään. Tällöin on vaikea sanoa ovatko säästöpuut loppujen lopuksi uudistusosalalla vai naapurikuviolla.

Pääsääntöisesti voitaneen sanoa, että ulkoilumetsissä säästöpuita jätetään merkittävästi enemmän kuin mm. talouskäyttöön varatuissa metsissä. Lisäksi niiden laatuun ja sijoitteluun kiinnitetään hyvin paljon huomiota. Säästöpuumäärä saattaa kohteesta riippuen vaihdella muutamasta kymmenestä useihin satoihin (runkoa/ha).

Hoitoluokat Tammisalo

Kartat: Kaupunkimittausosasto, Helsinki (022/2011)

1:6 500
0 100 200 300 400 500 m

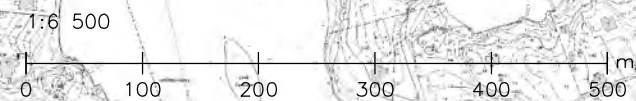
- Hoitoluokat luontoalueilla
- B3 Maisemaniitty
 - B4 Avoin alue ja näkymä
 - B5 Arvoniitty
 - C1 Lähimetsä
 - C1.1 Puistometsä
 - C3 Suojametsä
 - C5 Arvometsä
 - E Erityisalue
 - 0 Hoidon ulkop. oleva alue

Kasvupaikat Tammisalo

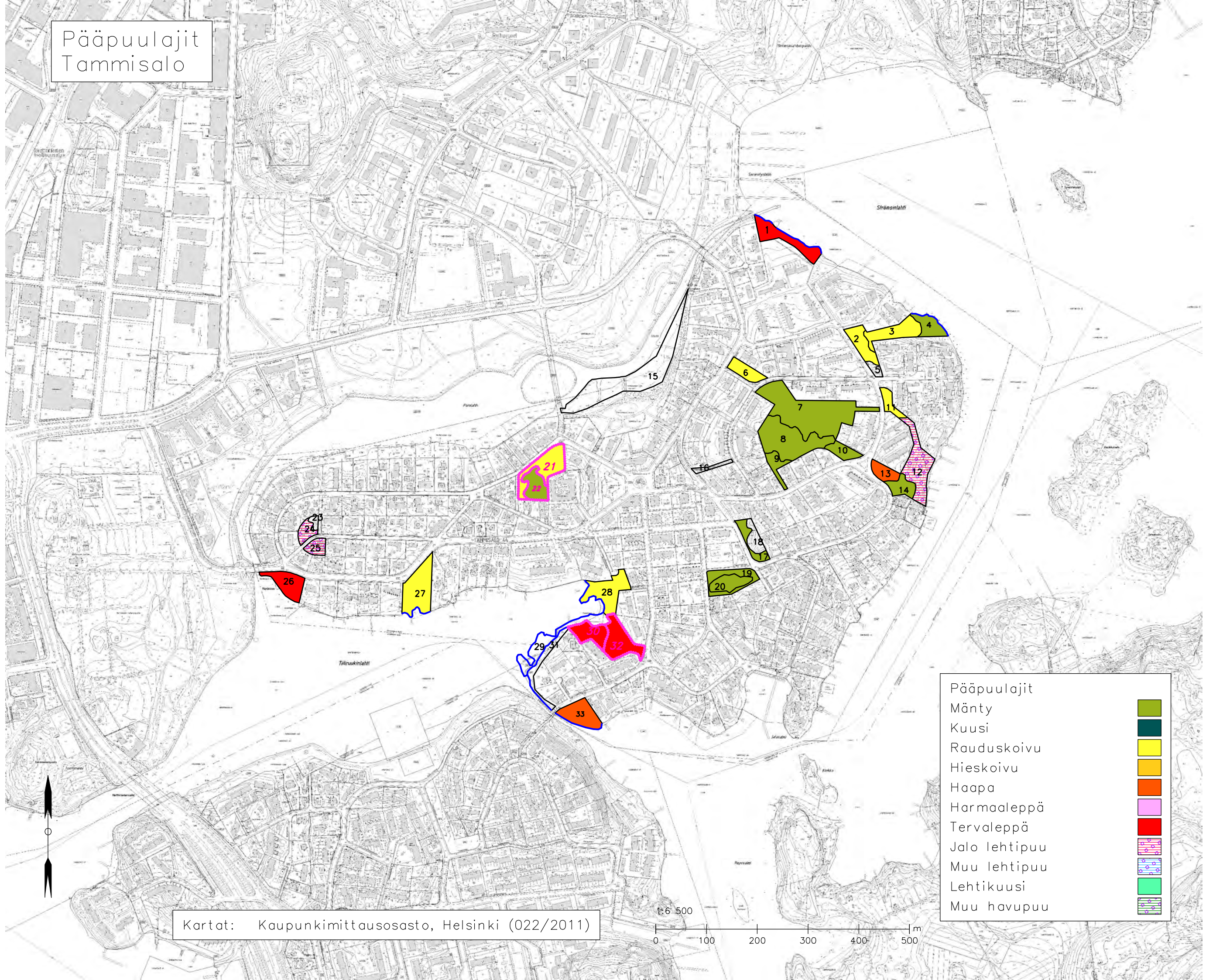

Rehevä	
Rehevähkö	
Keskiravinteinen	
Karuhko, karu	
Kitu- tai joutomaa	

Kartat: Kaupunkimittausosasto, Helsinki (022/2011)

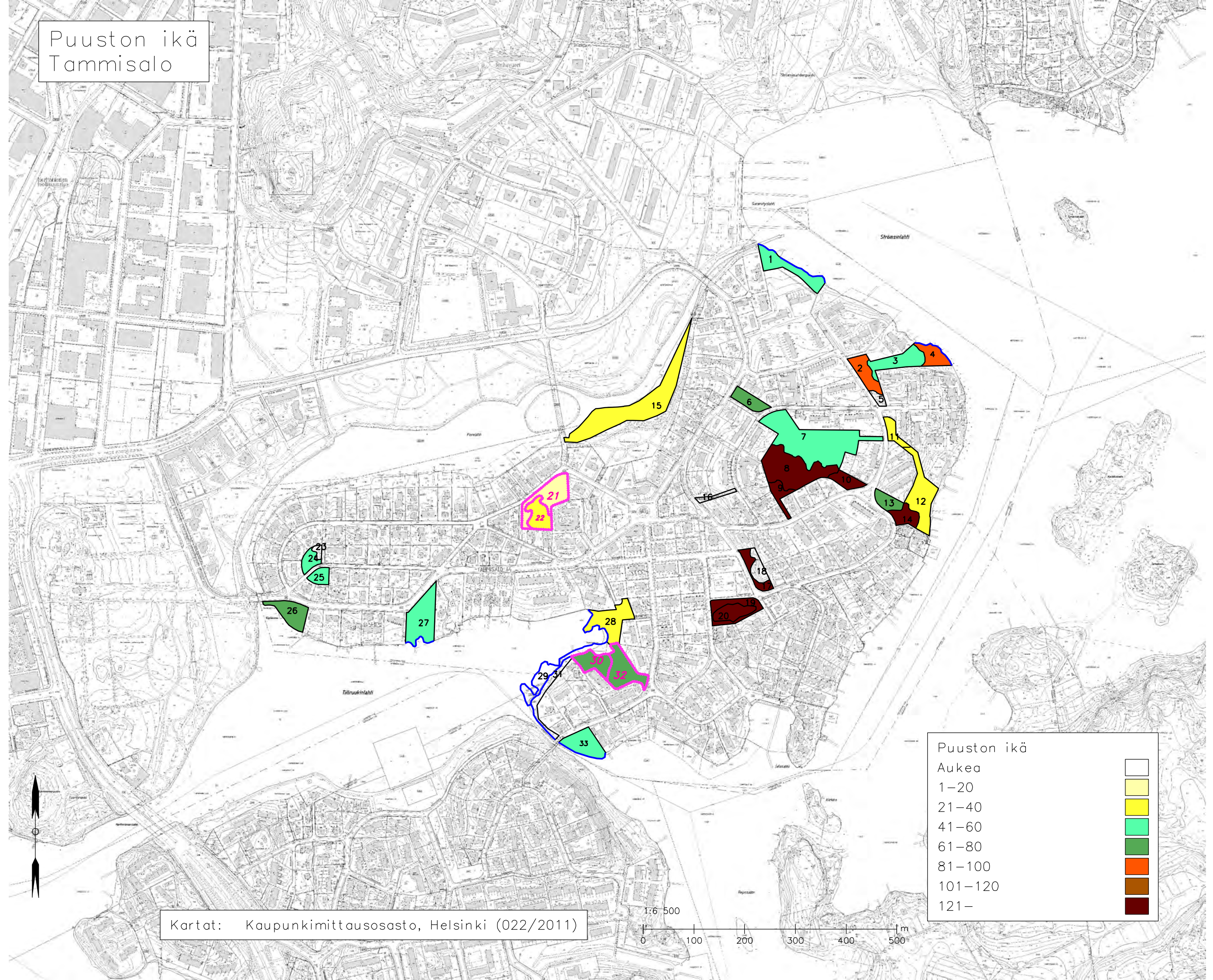
Pääpuulajit Tammisalo

Kartat: Kaupunkimittausosasto, Helsinki (022/2011)

- Pääpuulajit
- Mänty
 - Kuusi
 - Rauduskoivu
 - Hieskoivu
 - Haapa
 - Harmaaleppä
 - Tervaleppä
 - Jalo lehtipuu
 - Muu lehtipuu
 - Lehtikuusi
 - Muu havupuu

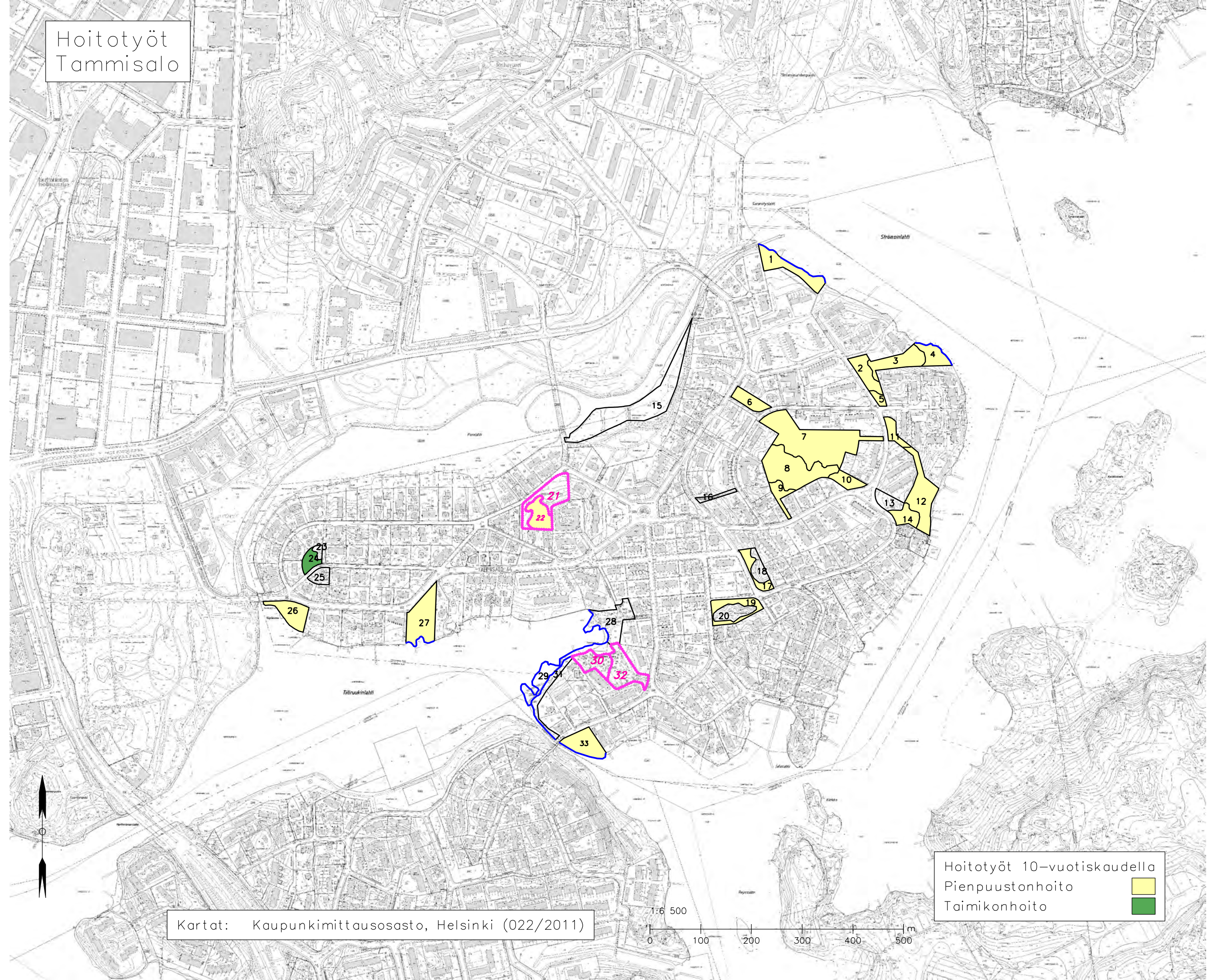
Puuston ikä
Tammisalo

Kartat: Kaupunkimittausosasto, Helsinki (022/2011)

1:6 500

Hoitotyöt Tammisalo

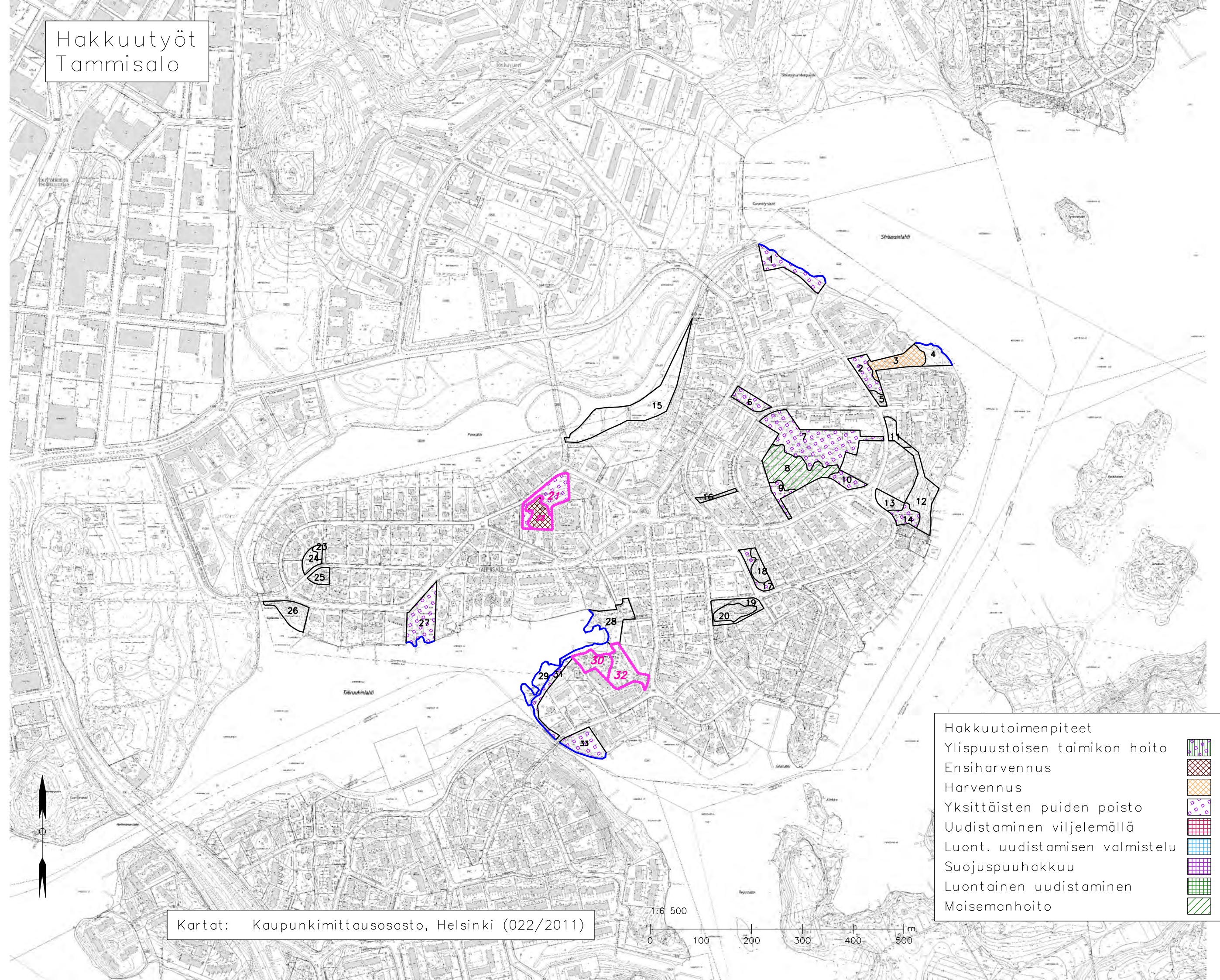

Kartat: Kaupunkimittausosasto, Helsinki (022/2011)

1:6 500
0 100 200 300 400 500 m

Hoitotyöt 10-vuotiskaudella
Pienpuustonhoito
Taimikonhoito

Hakkuutyöt Tammisalo

Hakkuutoimenpiteet	
Ylispuustoisien taimikon hoito	
Ensiharvennus	
Harvennus	
Yksittäisten puiden poisto	
Uudistaminen viljelemällä	
Luont. uudistamisen valmistelu	
Suojuspuuhakkuu	
Luontainen uudistaminen	
Maisemanhoito	

Kartat: Kaupunkimittausosasto, Helsinki (022/2011)

1:6 500
0 100 200 300 400 500 m